

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2823

Vragen van het lid **De Wit** (SP) aan de minister van Veiligheid en Justitie over *het weigeren van uitleveringsverzoeken vanwege een te kort strafrestant* (ingezonden 24 juni 2013).

Antwoord van minister **Opstelten** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 15 juli 2013).

Vraag 1, 2, 3, 4, 5

Wat is uw reactie op de uitzending van EenVandaag over de Nederlander Samuel die al vier jaar vast zit in de gevangenis in Venezuela en nog vier jaar te gaan heeft, mede vanwege het feit dat Nederland weigert hem terug naar Nederland te halen?¹

Waarom blijft Nederland zo star vasthouden aan de eis dat er na omzetting van de straf in Nederland naar Nederlandse maatstaven sprake moet zijn van een strafrestant van minimaal zes maanden?

Wat is uw reactie op het feit dat deze opstelling ertoe leidt dat sinds 2011 geen enkele Nederlander vanuit landen als Venezuela en Panama is overgedragen aan Nederland, steeds vanwege een te kort strafrestant? Deelt u de mening dat het noch voor de persoon in kwestie noch voor Nederland goed is dat iemand jarenlang (in doorgaans slechte omstandigheden) in de buitenlandse cel blijft zitten, omdat er op deze wijze ook geen sprake is van resocialisatie?

Wat is uw reactie op het feit dat er alternatieven zijn voor deze onverkwikkelijke situatie, namelijk het resocialiseren van de overgedragen Nederlander buiten de muren van de gevangenis en het overdragen van de Nederlander aan Nederland waarbij de straf niet wordt omgezet naar Nederlandse maatstaven? Waarom staat u hier tot nu toe niet voor open? Wat zijn uw bezwaren tegen beide genoemde alternatieven?

Bent u bereid de mogelijkheden nogmaals te bezien, verzoeken van Nederlanders in langdurige detentie in het buitenland om overgedragen te worden aan Nederland niet langer slechts af te wijzen vanwege een te kort strafrestant, de aangedragen alternatieven serieus te nemen en hiertoe zo nodig in overleg te treden met landen als Venezuela en Panama? Zo nee, waarom niet?

¹ http://www.eenvandaag.nl/criminaliteit/46101/nederlander_in_cel_venezuela_mag_niet_naar_nederland

Antwoord 1, 2, 3, 4, 5

Voor de goede orde merk ik op dat, anders dan de titel van de vraag doet vermoeden, de vragen betrekking hebben op verzoeken tot overdracht van de tenuitvoerlegging van een strafvonnis, niet op uitleveringsverzoeken.

De praktijk heeft uitgewezen dat de totale procedure voor overbrenging van Venezuela naar Nederland tweeëneenhalf tot vier jaar in beslag kan nemen. Deze doorlooptijd komt vooral door de zeer lange duur van het goedkeuringsproces in Venezuela en heeft gevolgen voor de lengte van het restant van de straf dat na overbrenging nog in Nederland ten uitvoer kan worden gelegd. Bij Panama speelt een vergelijkbare problematiek. Het betreft jaarlijks overigens een zeer gering aantal verzoeken om overbrenging. In 2012 was sprake van 2 respectievelijk 5 verzoeken.

Zowel het bilaterale verdrag met Venezuela als het Verdrag inzake overbrenging van gevangene personen (VOGP), waarbij Venezuela, Panama en Nederland partij zijn, kennen de omzettingsprocedure en de procedure van voortgezette tenuitvoerlegging. Sinds de inwerkingtreding van de Wet overdracht tenuitvoerlegging buitenlandse strafvonnissen (Wots) wordt waar mogelijk de omzettingsprocedure gevolgd. Een belangrijke reden voor toepassing van de omzettingsprocedure is, dat bij de zeer frequent voorkomende veroordelingen tot drugsdelicten, de buitenlandse straffen aanzienlijk hoger uitvallen dan in Nederland en omzetting de mogelijkheid biedt de straf meer aan te passen aan wat in Nederland gebruikelijk is. Alleen met landen die uitdrukkelijk bezwaar maken wordt de procedure van voortgezette tenuitvoerlegging gevolgd. Venezuela en Panama hebben tot nu toe steeds ingestemd met de omzettingsprocedure, zodat er geen aanleiding is om van het beleid af te wijken.

Bij toepassing van de omzettingsprocedure bij verzoeken van gedetineerden in deze landen blijft er inderdaad in veel gevallen onvoldoende strafrestant over. Een strafrestant van ten minste vier maanden is nodig om betrokkene in detentie een resocialisatietraject te laten volgen, waarin hij wordt voorbereid op terugkeer in de Nederlandse samenleving en de benodigde papieren, onderdak en werk of uitkering worden geregeld. Zonder een dergelijk strafrestant kan niet worden voldaan aan het doel en strekking van de verdragen inzake overbrenging van gevangene personen en de Wots. Deze verdragen en de Wots zien op overname van de tenuitvoerlegging van een buitenlandse vrijheidsstraf. Doel ervan is overbrenging van een gedetineerde naar zijn eigen land met het oog op de verdere tenuitvoerlegging van de hem opgelegde straf, teneinde hem aldaar voor te bereiden op terugkeer in zijn eigen samenleving. Dat is niet alleen in het belang van betrokkene maar ook van die samenleving, omdat daardoor de kans op recidive kan worden teruggedrongen.

Het in de vraag genoemde alternatief van resocialisatie buiten de muren van de gevangenis zou inhouden dat betrokkene wordt overgebracht naar Nederland en meteen of zeer kort daarna moet worden vrijgelaten, omdat de tenuitvoerlegging van de buitenlandse straf is voltooid. In eerst bedoelde situatie is er in het geheel geen sprake van overname van de tenuitvoerlegging en fungeert de Nederlandse staat slechts als reisbureau. In de tweede situatie kan er geen sprake zijn van een resocialisatietraject in detentie, waarin betrokkene wordt voorbereid op terugkeer in de Nederlandse samenleving. Tegen deze achtergrond acht ik de aangedragen alternatieven geen geschikte oplossingen.

Ik ben daarentegen wel bereid om na te gaan hoe de behandelingsduur van Wots-verzoeken ten behoeve van Nederlandse gedetineerden in Venezuela en ook Panama kan worden verkort. In november van dit jaar vindt in het kader van de Raad van Europa een bijeenkomst plaats waarvoor experts van alle staten partijen bij het VOGP zijn uitgenodigd en waarbij de toepassing van het verdrag centraal staat en voorkomende problemen maar ook «best practices» aan de orde zullen komen. Ik ga er voorshands vanuit dat Venezuela en Panama ook aan die vergadering zullen deelnemen. Mijn experts zullen van die gelegenheid gebruik maken om ook bilateraal met de experts van beide landen over de behandelingsduur te spreken.